



## **Crimen Fori Ecclesiastici**

Seu Decretalium Gregorii IX. Pont. Max. Liber V ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem Expositus, In quo praecipuae circa Materiam hujus Libri Quinti, quae tum in Theoria, tum in praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & horum solutionibus

Accedunt tres Indices, unus Titulorum initio Operis, duo rerum, & verborum notabilium in calce ejusdem, prior quidem super Tomum praesentem, alter compendiosus super Universum Jus Canonicum

**Schmalzgrueber, Franz**

**Ingolstadii, 1727**

**VD18 13510827-001**

Titulus XXIV. De Clerico Venatore.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75255)



# PARS III.

*De Delictis propriis Clericorum.*

Post examinata Delicta, quæ tum Cul-  
tui, & Fidei Divinæ, tum Charitati  
proximi adversantur, subjunguntur Delicta,  
quæ in Clericis solis vel deprehenduntur,  
vel specialiter reprehenduntur. Inter hæc  
primo loco occurrit Venatio. Sit ergo

## TITULUS XXIV.

*De Clerico Venatore.*

### S U M M A R I U M.

1. Quot sint Venationis species?  
2. Quanam Venatio sit licita, quæ illi-  
cita?  
3. 4. Qualis Venatio sit prohibita clericis, &  
Religiosis?  
5. &c. An rectè Venatio clamorosa sit ipsi  
prohibita?  
9. &c. Pœna Clerici Venatoris.  
12. &c. An bene gravior pœna sancita sit Epi-  
scopo, quàm inferioribus Clericis?

Quæritur 1. quot sint Venationis spe-  
cies? *Re. à Sylv. V. Venatio pr.*  
& Sebast. Medices *de Venation. q. 1. n. 5.*  
tres species referuntur, scilicet *Oppressiva*,  
sic dicta ab injusta oppressione hominum;  
*arenaria*, quæ exercetur cum bestis de-  
pugnando in arena; & *Saltuosa*, seu *Syl-  
vatica*, quæ ad ferarum, volucrum, &  
piscium etiam (nam etiam *Piscatio* sub no-  
mine generico *Venationis* comprehenditur)  
ordinatur.

Quæritur 2. quanam ex his tribus  
Venationis Speciebus sit licita, quæ illicita?  
*Re. prima ex his omnino illicita est can. fin. S. fin. dist. 6. Altera, si exerceatur pro quæstu, inducit infamiam. hunc titulum 1. S. removet 5. v. qui operas suas ff. de postuland. Tertia per se licita est: fieri tamen illicita potest ex quadruplici maximè capite. Et 1. quidem ex persona venantis: & sic Venatio interdicta est Clericis can. quorundam 1. dist. 34. can. qui venatoribus 2. & 9. dist. 26. & c. Episcopum 1. ac c. fin. h. tit. junct. Trid. sess. 24. c. 12. de reform. 2. Ex tempore, quo fit, si scilicet instituat diebus festis, & ita, ut per eam fiat, ne sacrum audiatur. Less. l. 2. de J. & J. c. R. P. Schmalzgrueber L. V. T. II.*

*3. n. 44. Rebell. l. 1. q. 14. sect. 3. n. 14. Palao tr. 30. D. un. p. 14. n. 2. 3. ex loco, in quo instituitur, si scilicet venatio in saltu, aut piscatio in lacu alieno contra Domini voluntatem instituat; quia quilibet habet jus prædii suo utendi, & illius usum omnibus aliis prohibendi. Palao l. cit. n. 3. 4. ex detrimento boni communis, vel particularis: quod fieret, si esætales projicerentur in flumen, quibus pisces omnes enecarentur, & aquæ inficerentur; aut cum pedibus, equis, canibus conculantur sata, destruantur vineæ, dissipantur sepes &c. Less. l. cit. n. 40. Palao n. 5.*

Quæritur 3. qualis Venatio prohibita sit Clericis? Nam duplicem DD. Venationem saltuosam distinguunt: ex his una dicitur *Quieta*, quæ sine strepitu, laqueis, retibus &c. atque etiam paucis canibus adhibitis, lepores, vulpes, aliæque feræ minores, & aliquando etiam volucres capiuntur. Alia *clamorosa*, quæ magno armorum, retium, canum, accipitrum apparatu, tumultuque, & vehementiâ apros, cervos, aliâque præsertim majores feras, & aliquando etiam aves capiendo exercetur. Gonzal. in c. 1. b. tit. n. 5. Pirhing hic n. 3. Wiestner ibid. n. 2.

A

Ex

Ex his Venatio Quies personis Ecclesiasticis permittitur, si utilitatis, aut necessitatis corporalis, vel etiam honeste recreationis causa, vel rariùs instituat. Gloss. in c. 1. V. voluptate h. tit. Sylv. V. Venatio & quantum verò ad personam, Bellet. Disquis. Cleric. p. 1. tit. de Disciplin. Cleric. §. 19. Less. 2. de J. & J. c. 5. n. 40. Pal. tr. 30. D. un. p. 14. n. 1. Barbof. in c. 1. h. tit. n. 2. Wagnereck in c. fin. ibid. not. 2. Vallenf. hic n. 1. §. 2. Engl. n. un. Pirhing n. 3. König n. 1. §. 3. Wieselner n. 3. Reiffenstuel n. 5. §. 6. Ratio est, quia Venatio ex se actus, sive res indifferens est, & permittitur Jure naturali arg. §. fere 12. Inst. de rer. divis. igitur nisi prohibita Jure positivo sit Clericis, & Religiosis, etiam ipsis est licita. his autem prohibentur Venationes solum illicitae, & Statum illorum dedecentes, qualis solum Clamorosa est, non autem Quies Venatio, prout patet ex c. fin. h. tit. Clem. 1. §. porro de Stat. Monach. & Trid. sess. 24. c. 12. de reform. ergo &c. Accedit consuetudo, optima Legum interpres, quae constat, hujusmodi Venationem passim etiam à doctis, & timoratis Clericis pro licita reputari, indeque sine scrupulo practitari.

Quæritur 4. an rectè Clericis, & Religiosis prohibita sit Venatio clamorosa? Videtur, etiam ipsam permittitur, vel saltem permittendam esse, ex duplici argumento. Nam 1. eisdem permittitur Piscatio can. nunquam 33. v. taxantur de consecr. dist. 5. huic autem Venatio in Jure æquiparatur arg. §. flamina 2. & §. fere 12. Inst. de rer. divis. 2. c. cum venerabilis 21. de Censib. mentio fit de Spallis, seu ut Dufresne Glossar. V. Spalla explicat, de armis, sive partibus ferarum, v. g. apro- rum, aut cervorum, ab Abbate pro licentia venandi pendendis Episcopo.

sed dicendum, rectè Venationem Clamorosam, & Quietam nimis frequentatam prohiberi Clericis, & aliis personis Ecclesiasticis. Ratio prohibitionis est, quia Venatio hæc partim propter tumultum, & clamorem satis dissolvit, & dehonestat Clericalem modestiam; partim quia propter inmitem calidi sanguinis animalium effusionem refert, quandam speciem belli, simulque excitat in animis aliquam asperitatem, & truculentiam debite mansuetudini, & lenitati Clericali valde adversam. Accedit, quia per Venationem etiam Quietam, nimis tamen frequentatam, Clerici à Divinis Officiis, & Spiritualibus aliisque Clericalem Statum decentibus occupationibus abstrahuntur, hoc ipso, quod Venationi nimium dediti primas diei curas, & primum, idemque nobilissimum tempus, quod Divino obsequio, & prafatis occupationibus consecra-

re deberent, feris, aut volucris investigandis, & insectandis, capiendisque impendant, prout cum aliis bene observat Menoch. de arbit. cas. 413. n. 15. Laym. l. 3. tr. 1. c. 5. n. 15. Gonzal. in c. 1. h. tit. n. 7. Pirh. hic n. 2. König n. 1. Reiffenstuel n. 7.

Multò magis Venatio interdicta est Monachis, & aliis Religiosis. Clem. 1. §. porro de Stat. Monach. quia adhuc magis illos dedecet, ita, ut nec recreationis causa Venatio eis liceat, si per se Venationem operam, ut est communis opinio apud Diaz pract. crim. can. V. Venatores c. 71. in addit. Lit. c. v. recreationis. Palao tr. 30. D. un. p. 14. n. 1. §. qua dicta sunt. Barbof. in c. 1. h. tit. n. 4. & in c. fin. n. 2. Pirhing hic n. 3. fin. Addit tamen Palao l. cit. & tr. 16. de Stat. Relig. D. 4. p. 13. §. 5. in his Venationis usum, si scandalum abfit, non esse peccatum mortale. Quod multò magis verum est de Clericis Sæcularibus; nam hi etiam Venationem etiam Clamorosam per se ipsos exerceant, secluso scandalo, vel aliâ circumstantiâ extrinsecâ, rarò peccant mortaliter, ut expressè docuerunt Medin. Cod. de Restit. q. 12. Molin. tr. 2. de J. & J. D. 44. Less. l. 2. c. 5. n. 43. Emm. Si V. Venatio art. 4. Edit. Roman. Rebell. l. 1. de oblig. Just. q. 14. sect. 2. n. 10. Laym. l. 1. tr. 1. c. 5. n. 15. Palao n. 1. cit.

Neque obstant Argumenta opposita. Ad 1. negatur paritas; quia Venatio propter saltus, & clamores magis dissolvit, & dehonestat Clericalem modestiam, nutrit otium, & vitia, ac per crebram, & imitem calidi sanguinis animalium effusionem, ut n. 6. dictum est, excitat in homine asperitatem, & truculentiam contra Clericalem mansuetudinem; quod non contingit in Piscatione: ut proinde illa, non ista merito prohibeatur Religiosis, & Clericis, præsertim cum plures sanctos Piscatores, & inter hos ipsos Apostolos, qui artem istam etiam post conversionem exercuerunt, ut passim in Evangelio legitur; Venatorem autem, teste S. Hieron. can. Esau 11. dist. 86. ne unum quidem Sanctum in Scripturis legamus. Ad 2. Spalli ferarum ab Abbate non pendebantur pro licentia venandi per se, vel per suos Monachos, sed per extraneas, & Sæculares personas, per quas exercere Venationem Religiosis, & Clericis non est prohibitum. Gonzal. in c. 1. h. tit. n. 9. Wieselner hic n. 9.

Quæritur 5. sub qua poena Clericis, & Religiosis prohibita sit Venatio? si sæpius exercita fuerit, c. Episcopum 1. h. tit. Episcopus jubetur tribus mensibus à communione arceri, Presbyter duobus, Diaconus verò suspendi ab Officio, sine

sine determinatione temporis : ideoque post aliquot dies , vel quando placuerit , Episcopus cum Diacono poterit dispensare ; non autem dispensari poterit cum Episcopo vel Presbytero ante trimestre , vel bimestre elapsum , Diaz *pract. crim. cau. c. 71. n. 1.* Porro suspensionem hanc in

Diaconum Venatorem latam , Gloss. *fin. in c. 1. cit.* extendit etiam ad Subdiaconum. Minores verò Clerici arbitrio Judicis plectendi sunt *arg. c. de causis 4. de Offic. Deleg. Host. Summ. n. 4. Anchar. b. t. Vivian. in c. 1. b. tit. prop. fin. Barbof. ibid. n. 6. § 10. Medices de Venat. q. 9. n. 8. § 9. Vallens. hic n. 1. Pirhing n. 1. § 4. König n. 2. Wiestner n. 2. Reiffenstuel n. 9.* quod tamen restringendum est ad solos Clericos in Minoribus , qui Beneficia Ecclesiastica obtinent : secus quoad alios ; hi enim nullam poenam incurrunt. Pirhing *n. 4. cit.*

10 Porro ad incurrendam poenam , in Clericos statutam , idem Pirhing *l. cit.* cum Host. *in c. 1. cit. fin.* requirit , ut præcedat monitio *arg. can. indignè 21. caus. 12. q. 2.* ubi dicitur , quòd vindictam debeat precedere admonitio. Sed contrarium tenet Diaz *c. 71. cit. n. 4.* ubi ait , quòd monitio hæc operetur , ut , si Clericus admonitus à Venationibus cessare nolit , possit deponi , non propter Venationem , sed propter inobedientiam.

11 Imò has poenas consuetudine abrogatas , notat Wagnereck *b. tit.* quâ consuetudine etiam derogatum est Cano-

nibus , siquiescent , quibus talis quoque Venatio , & requisita ad eam v. g. canes , retia &c. prohiberentur , quæ nec ab Officiis Divinis avocant , nec mansuetudini Clericali contraria sunt ; cum enim talis Venatio , & requisita ad eam ex se indifferentia , & Jure naturali , permessa sint , ut dictum est *n. 4.* utique valebit consuetudo contra Legem talia prohibentem *arg. c. fin. de Consuet. Pirhing n. 4. fin. Reiffenstuel n. 10.*

Quæritur 6. an bene gravior poena Episcopo , quàm Presbytero , & huic , quàm cæteris Clericis sancita sit ? Videtur non bene sancita esse ; quia *c. usurarum 1. V. qui verò de Usur. in 6.* Episcopalis Ordinis Prælato minor , quàm inferioribus Clericis , ubi par delictum est , poena imponitur ; & aliàs generalis est Regula , quòd qui majori nobilitate , & dignitate fulget , mitius puniatur *c. pastoralis 28. pr. ibi , Dignitati deserat de Offic. Deleg. & l. sacrilegii 6. pr. ibi , Aut si honestiori loco natus sit ff. ad Leg. Jul. Pœculat.*

Verùm hæc Regula , ut Tiraquell. *13 de pœn. temper. cas. 37.* notat , solum procedit , quando Dignitas Delicti gravitatem non auget : secus , si ex delinquentis Dignitate crescat , prout fit in casu præsentis. Hinc dicendum , merito Venatores Episcopos graviori , quàm inferiores Clericos poenâ affici. Gonzal. *in c. 1. b. tit. n. 8. fin. Wiestner hic n. 4.*

## TITULUS XXV.

### De Clerico Percussore.

## SUMMARIUM.

1. Specialiter prohibentur Clerici percutere alios.
2. &c. Quibus id liceat ?
3. An Prælati Clericos sibi subditos disciplinæ causâ possit percutere manu propria ?
6. Et , si per alium , per quem ?

7. Qualis debeat esse ista percussio ?
8. &c. Poena Clerici Percussoris.
10. Hodierna observantia circa hoc.
11. Privilegia.
12. Quando Clericus percussor deponi possit etiam ob percussorem non enormem ?

1 Venationem sequitur percussio , quæ duplex est , manu , & linguâ. Manu percutientes Malefici , linguâ percutientes Maledici , appellantur : de his sermo erit Titulo sequente , in præsentis de prioribus. Specialiter autem cuius Clerico , præsertim in Majoribus constituto , prohibitum est Laicum etiam delinquentem sive fidelem , sive infidelem propriis manibus percutere *can. quid autem 1. & can. Episcopum 7. dist. 45. can. non licet 25. dist. 26. & c. si quis 1. b. tit.* Ratio est quia percussio repugnat modestiæ Clericali , ac

mansuetudini Christi , quàm imitari debent Clerici. König *hic n. 1. Reiffenstuel ibid. n. 2.* Verùm prohibitio hæc limitationem patitur ; nam aliquibus Clericis percussio moderata sibi subditorum non est prohibita. Hinc

Quæritur 1. quibus Clericis licitum sit percutere alios Clericos , vel Laicos ? *n. 1.* id possunt Præceptores , aut Magistri Artium Liberalium , si verba , & minæ non proficiant , tunc enim possunt venire ad verbera , sed moderata , prout ratio culpæ , & qualitas personæ exigit.

Δ 2

⊗